

Olsztyn 11.08.2021

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ mgr ILONY SKITEK-ADAMCZAK p.t.
„ANALIZA ŚWIADOMOŚCI I POSTAW SPOŁECZNYCH W ZAKRESIE STRATEGII
BEZPIECZNEGO PRZEWOŻENIA DZIECI W SAMOCHODACH OSOBOWYCH”

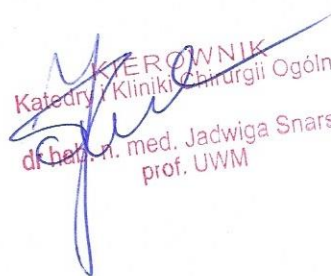
Mimo zmniejszającej się liczby wypadków komunikacyjnych, z roku na rok obserwuje się zwiększającą się liczbę zdarzeń, które skutkują zejściem śmiertelnym lub trwałym kalectwem, w tym również ten problem dotyka dzieci. Związane to jest z rozwojem motoryzacji, a także brakiem nie zawsze właściwej infrastruktury naszych dróg. Według statystyk Komendy Głównej Policji jak podaje Doktorantka od roku 2017 wzrosła liczba ofiar śmiertelnych wśród dzieci w wieku 0-6 lat, które były pasażerami prawie zawsze samochodów osobowych. Dziecko w tym przedziale wiekowym nie jest w stanie zapewnić sobie bezpieczeństwa w trakcie podróży. Dlatego ze wszelkich miar jest konieczne opracowanie i wdrożenie strategii bezpieczeństwa w ruchu drogowym być może wzorując się na krajach, które mają już wprowadzone różne rozwiązania techniczne, infrastrukturalne, a także edukację społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa w trakcie podróżowania szczególnie gdy pasażerem jest dziecko. Są kraje, które wzorowo realizują strategię bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Takim wzorcem może być Szwecja, co podkreśla we wstępie i przeglądzie literatury Doktorantka. Rodzice biorąc pod uwagę udział dziecka w podróży samochodem osobowym powinni dołożyć wszelkich starań, aby je właściwie na ten okres zabezpieczyć zgodnie z przyjętymi przepisami i normami prawnymi. Aby podołać temu wyzwaniu każdy rodzic powinien mieć możliwości i łatwy dostęp do pozyskania odpowiedniej, profesjonalnej edukacji w zakresie zagwarantowania na najwyższym poziomie bezpieczeństwa w trakcie odbywania podróży samochodem osobowym z dzieckiem. W placówkach handlowych jest wiele akcesoriów do zabezpieczenia dzieci w trakcie podróży, niestety jeśli rodzice, czy opiekunowie niewiele wiedzą o spełnianiu przez nie wszystkich norm bezpieczeństwa to jaka jest możliwość wyboru tego sprzętu dla zapewnienia dziecku bezpieczeństwa w podróżowaniu?. Jak wynika z przedstawionej

powyżej sytuacji podjęcie i opracowanie tego problemu przez mgr Ilonę Skitek-Adamczak jest niezwykle istotne nie tylko z punktu widzenia poznawczego, ale i też praktycznego wykorzystania w życiu codziennym. Przedłożona mi do recenzji rozprawa doktorska „Analiza świadomości i postaw społecznych w zakresie strategii bezpieczeństwa przewożenia dzieci w samochodach osobowych” ma typowy układ charakterystyczny dla tego typu opracowań. Jest to 89 stronicowy - jednostronny wydruk komputerowy z wkomponowanymi w tekście tabelami i rycinami. We dość obszernym wstępie Doktorantka przedstawiła : statystykę wypadków z udziałem dzieci, rodzaje i kształtowanie postaw zdrowotnych, aspekty anatomii i fizjologii dziecka w odniesieniu do dorosłych ze szczególnym uwzględnieniem okolic, które najczęściej ulegają urazom. Dokonała Ona także przeglądu literatury na temat bezpiecznego przewożenia dzieci z uwzględnieniem opisu i oceny akcesoriów zabezpieczających i przytrzymujących dzieci w zależności od wieku i masy ciała. Mgr Ilona Skitek-Adamczak przedstawiła w przeglądzie literatury i przepisów prawa drogowego obowiązujące dyrektywy i normy przewożenia dzieci w krajach Europy z wyszczególnieniem Polski, Szwecji i Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej oraz dokonała tego zestawienia w tabeli 4. Jeden z rozdziałów jest poświęcony dokładnemu opisowi fotelików itp. urządzeń przytrzymującym podróżujące dzieci uwzględniając ich przydatność i bezpieczeństwo z obrazowaniem pięciu przykładowych fotelików na rycinie 4 i 5. W końcowym rozdziale wstępu Doktorantka opisała kampanie społeczne dotyczące bezpiecznego przewożenia dzieci samochodami osobowymi. W tym 26 stronicowym wstępie i przeglądzie literatury oraz przepisów prawa mgr Ilona Skitek-Adamczak wykazała się ogromną wiedzą co wskazuje, że była Ona doskonale przygotowana do podjęcia i realizacji problemu badawczego i wytyczenia celów pracy. Wiedza przedstawiona we wszystkich rozdziałach wstępu jest doskonałym uzasadnieniem realizacji podjętego zadania badawczego. Celem głównym rozprawy doktorskiej jest uzyskanie odpowiedzi dotyczącej oceny poziomu świadomości wśród respondentów, a także postaw społecznych dotyczących bezpiecznego podróżowania z dziećmi samochodami osobowymi. W celach szczegółowych Doktorantka wzięła pod uwagę następujące kwestie dotyczące: – źródeł wiedzy o bezpiecznym przewożeniu dzieci, - świadomości zagrożeń wynikających z podróżowania z dziećmi, - sposobu ich przewożenia i rodzaju wdrożenia działań edukacyjnych na ten

temat. Metodą badawczą był sondaż ankietowy, a narzędziem badawczym kwestionariusz zawierający 29 pytań zamkniętych i półotwartych umieszczony jako jeden z końcowych rozdziałów dysertacji. Badania były zrealizowane na terenie Poznania w 2018 roku przez okres 3 miesięcy. Respondenci to przedstawiciele różnych zawodów posiadający dzieci z podziałem na 3 grupy (medycy, strażacy, pozostałe zawody). Analizie poddano 291 ankiet co stanowiło 47,7% rozdanych formularzy. Analizę statystyczną Doktorantka przeprowadziła za pomocą programu Statistica 13 PL z poszerzeniem o zaawansowane testy statystyczne co pozwoliło jej na uzyskanie bardziej wnikliwych wniosków i dokładnych odpowiedzi na postawione pytania w celach szczegółowych. Mgr Ilona Skitek-Adamczak przed przystąpieniem do właściwej analizy statystycznej przeprowadziła walidację kwestionariusza za pomocą programu PQStat 1.6.6 celem ustalenia powtarzalności odpowiedzi. Wyniki swojej pracy Doktorantka przedstawiła w formie opisowej na 29 stronach maszynopisu, w sposób przejrzysty z wkomponowanymi 20 rycinami i 12 tabelami, które stanowią odpowiedź na postawione pytania w celach szczegółowych. Tabela 15 stanowi zestawienie badanych zależności statystycznych pomiędzy określonymi pytaniami a wykonywanym zawodem. Z przeprowadzonych badań wynika, że źródłem wiedzy dotyczącej bezpiecznego przewożenia dzieci są kursy pierwszej pomocy i tradycyjne media. Z przeprowadzonego sondażu wynika, że poziom świadomości co do bezpieczeństwa transportowania dzieci i zmniejszenia ryzyka następstw wypadków z udziałem dzieci we wszystkich grupach respondentów jest niewystarczający, co określiła Mgr Ilona Skitek-Adamczak. W ankiecie respondenci wszystkich grup zawodowych wskazywali dla dziecka miejsce w samochodzie tylne lewe, jako najbardziej bezpieczne. Podróż w fotelikach montowanych tyłem do kierunku jazdy w wieku 0-4 lat wskazało w badaniach tylko 30,16% i aż 81,51% respondentów nigdy nie miała styczności z akcjami społecznymi dotyczącymi bezpieczeństwa podróżowania samochodami osobowymi z dziećmi. Doktorantka dyskusję przeprowadziła w sposób dojrzały na 8 stronach maszynopisu w oparciu o 110 pozycji piśmiennictwa angielskiego i polskiego nie tylko naukowego, ale również i aktualnych przepisów bezpieczeństwa i statystyk internetowych, z tego 92 pozycje to najnowsze wydanie po roku 2000. W oparciu o własne badania i literaturę Autorka tej dysertacji doktorskiej zwróciła uwagę na istotne

elementy, które zmniejszają bezpieczeństwo podróżowania z dziećmi. Przedstawiła Ona również wzorce bezpieczeństwa przewożenia dzieci wskazując w oparciu o piśmiennictwo i przepisy co powinno być wykorzystane w akcjach promocyjnych Towarzystw Pediatrycznych i organizacji pozarządowych. Testy pomiarowe nie zawsze są właściwie dopasowane do najmłodszych, co wiąże się z różnicą wzrostu i masy ciała. Według Doktorantki foteliki nie spełniające norm bezpieczeństwa nie powinny być dopuszczone do sprzedaży. Dzieci należy jak najdłużej przewozić w fotelikach typu RWF montowanych tyłem do kierunku jazdy, a nie zbyt wcześnie zmieniać typ fotelika jak wynika w dyskusji z opinii innych autorów i przeprowadzonej analizy. W dyskusji mgr Ilona Skitek-Adamczak wskazała obszary nad którymi powinny pochylić się wszystkie instytucje, którym leży na sercu bezpieczeństwo małych pasażerów. Dotyczy to kampanii społecznych w różnych formach, które mają wpływ na kształtowanie postaw społecznych, a także przekazywanie rzetelnych informacji przez sprzedawców odnośnie asortymentu zapewniającego bezpieczne podróżowanie z dzieckiem w tym szczególnie fotelików montowanych tyłem do kierunku jazdy, tak aby zminimalizować liczbę urazów i ich następstw w postaci kalectwa czy inwalidztwa. Praca doktorska mgr Ilony Skitek-Adamczak zakończona jest 4 wnioskami prawidłowo sformułowanymi i bardzo istotnymi z punktu widzenia praktycznego. Streszczenia w języku polskim i angielskim skonstruowane są w sposób zwięzły co umożliwi czytelnikowi szybkie zapoznanie z wszystkimi aspektami tego opracowania badawczego. Po zapoznaniu się z całością prezentowanej pracy badawczej nasuwa się pytanie do Doktorantki „Dlaczego nie została uwzględniona w tym badaniu grupa zawodowa policjantów?” Pracę Mgr Ilony Skitek-Adamczak zrealizowaną pod promotorstwem znanego w Polsce specjalisty chirurgii Prof. Ryszarda Marciniaka oceniam bardzo dobrze. Podjęta tematyka badawcza ma znaczenie nie tylko poznawcze, ale też i praktyczne. Pod względem formalnym zarówno językowym, jak i stylistycznym praca jest poprawna z zachowaniem właściwych proporcji pomiędzy poszczególnymi rozdziałami. Autorka wykazała się wyjątkową umiejętnością w doborze piśmiennictwa, a swoją dojrzałość badawczą potwierdziła właściwym jego wykorzystaniem i przeprowadzoną dyskusją. Jest Ona przygotowana do samodzielnego rozwiązywania problemów naukowych. Praca powinna być opublikowana i dostępna szerszemu gronu ze względu na swoje walory

dydaktyczne. Na pewno elementy tej pracy powinny być wykorzystane w różnego rodzaju kampaniach społecznych i w mediach celem uświadomienia społeczeństwu, że za bezpieczeństwo szczególnie małego dziecka podróżującego samochodem odpowiadają rodzice, czy opiekunowie. Podsumowując swoją ocenę pracy mgr Ilony Skitek-Adamczak p.t. „Analiza świadomości i postaw społecznych w zakresie strategii bezpiecznego przewożenia dzieci w samochodach osobowych” stwierdzam, że stanowi ona znaczący wkład do bezpieczeństwa w ruchu drogowym ze szczególnym zwróceniem uwagi na podróżowanie dzieci w wieku 0-4 lat i wnoszę do Wysokiej Rady Kolegium Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu o dopuszczenie jej do dalszych etapów przewodu doktorskiego. Rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art.13 ust.1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm. t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1789).

KIEROWNIK
Katedry i Kliniki Chirurgii Ogólnej
dr hab. n. med. Jadwiga Snarska
prof. UWM

